

## บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อประเมินคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยโดยการใช้หลักพุทธธรรม 3) เพื่อเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยโดยการใช้หลักพุทธธรรมที่มีเพศอายุ และชั้นปีการศึกษาต่างกัน และ 4) เพื่อให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยโดยการใช้หลักพุทธธรรม การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาจำนวน 372 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและได้ทดลองใช้ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า การประเมินคุณภาพชีวิตของนักศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับมาก มีแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยการใช้หลักพุทธธรรม โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับเกือบทุกครั้ง และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านที่ 3. ด้านอัตตสัมมปณิธิ อยู่ในระดับเกือบทุกครั้ง รองลงมาคือด้านที่ 4. ด้านปุพเพกตปุญญตา อยู่ในระดับเกือบทุกครั้ง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านที่ 2. ด้านสัพปุริสัสสยะ อยู่ในระดับเกือบทุกครั้ง ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่านักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีแนวทางการพัฒนาคุณภาพของชีวิตโดยการใช้หลักพุทธธรรม โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ที่มีอายุและระดับการศึกษาต่างกัน มีแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยการใช้หลักพุทธธรรม โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักศึกษาได้เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข ปัญหาการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยการใช้หลักพุทธธรรม ดังต่อไปนี้ 1) **ด้านปฏิรูปทสวาสะ** คือ ทั้งขยะในที่สาธารณะ ตามแม่น้ำ คูคลอง ถนนหนทางต่าง ๆ จึงควรปลูกจิตสำนึกการรักษาความสะอาด และให้ช่วยกันลดปริมาณของขยะลง 2) **ด้านสัพปุริสัสสยะ** คือ ไม่หมั่นเข้าหาพบปะพูดคุยกับสัตบุรุษ จึงควรมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างสัตบุรุษ เช่น ปรากฏการณ์ชุมชนกับนักศึกษา 3) **ด้านอัตตสัมมปณิธิ** คือ ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย ซื้อสิ่งของที่ไม่จำเป็น จึงควรใช้จ่ายอย่างประหยัด คิดก่อนใช้จ่ายเงิน บริหารเงินให้เป็น เพื่อความเป็นอยู่ที่ดี 4) **ด้านปุพเพกตปุญญตา** คือ บางคนทำความดีเพื่อให้สังคมยกย่องชมเชย จึงควรแนะนำให้ปรับเปลี่ยนเจตคติเป็นทำความดีเพื่อผลคือความดี ไม่สนใจสังคมว่าจะยกย่องหรือไม่ก็ตาม และ 5) **ความคิดเห็นอื่นๆ (เพิ่มเติม)** คือ ควรคำนึงถึงมารยาทการอยู่ร่วมกันในสังคม เช่น การไม่ส่งเสียงดังรบกวนเพื่อนบ้าน ไม่ปล่อยสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข ฆ่าหมู หนูป่าน คนอื่นๆ

**คำสำคัญ** 1. การพัฒนาคุณภาพชีวิต 2. นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 3. หลักพุทธธรรม